

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 iunie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinar declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Formusații Andrei, de avocatul Palade Rodica în numele inculpatului Fialcovschi Alexandru și inculpat, de avocații Brînză Snejana și Kovaliov Timur în numele inculpatului Stratan Serghei și inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, în cauza penală în privința lui

Stratan Serghei Iurie, născut la 14 aprilie 1994, originar și domiciliat în s.Zgârdești, r-nul Telenești

și

Fialcovschi Alexandru Fiodor, născut la 22 iunie 1993, originar din s.Ciuciuleni, r-nul Sîngerei, domiciliat în s.Zgârdești, r-nul Telenești.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 02.04.2014 - 23.04.2014,

2. Instanța de apel: 06.06.2014 - 13.05.2015 și 04.01.2016 - 23.03.2016,

3. Instanța de recurs: 29.07.2015 - 08.12.2015 și 28.04.2016 - 28.06.2016.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Telenești din 23 aprilie 2014, Stratan Serghei și Fialcovschi Alexandru au fost condamnați în baza art.145 alin.(2) lit.a), b), i), j) Cod penal la câte 13 ani închisoare fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Conform art.85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată lui Stratan Serghei i-a fost adăugată partea neexecutată a pedepsei fixate prin sentința Judecătoriei Telenești din 03 ianuarie 2014, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 14 ani închisoare.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Crăciun Nina a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului prejudiciului material și moral să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Prima instanță, examinînd cauza potrivit prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Stratan Serghei împreună cu Fialcovschi Alexandru, la 12

ianuarie 2014, în jurul orei 04.00, cu premeditare și din interes material, în mod intenționat, au pătruns în automobilul de model „Volkswagen Touareg”, cu n/î C PP 210, care era parcat în strada s.Zgârdești, r-nul Telenești și l-au omorât pe cet.Rusu Victor. Stratan Serghei avînd o piatră în mîină, i-a aplicat lovituri în regiunea capului, iar Fialcovschi Alexandru, cu un șiret l-a strangulat de gît, după care l-au depozitat de telefonul mobil de model „Samsung” în sumă de 950 lei, de un pistol pneumatic de model „MP-654K” în sumă de 500 lei și de automobilul de model „Volkswagen Touareg”, cu n/î C PP 210, în valoare de 15000 euro, echivalentul a 266428,5 lei. În timpul deplasării pe drum, au întîlnit o altă persoană, în privința căruia cauza penală a fost disjunsă în procedură separată și l-au luat cu automobilul, pe cînd transportau cadavrul în portbagajul automobilului, pe care l-au aruncat pe malul iazului din apropierea localității Iezărenii Noi, r-nul Sîngerei. Astfel, cauzîndu-i părții vătămate un prejudiciu material.

Prin concluzia expertizei medico-legale nr.5 din 14.01.2014, s-a stabilit că pe corpul cet.Rusu Victor s-au depistat următoarele leziuni corporale: șanț de strangulare unic, orizontal în regiunea anterioară-superioară a gîtului cu cauzarea asfixiei mecanice, care au fost cauzate în urma comprimării organelor și țesuturilor gîtului cu lațul; fractura sternului, infiltrate hemoragice în țesuturile pericraniene și mușchiul temporal stîng, excoriații pe cap, față și genunchi, echimoze și plagă pe mucoasa buzelor, ce în ansamblu corespund vătămarilor corporale grave periculoase pentru viață și au legătură cauzală directă cu decesul.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care S.Stratan și A.Fialcovschi să le fie stabilită pedeapsa în baza art.145 alin.(2) lit.a), b), i), j) Cod penal, cîte 20 de ani închisoare, pentru fiecare, în penitenciar de tip închis, pe motiv că deși prima instanță a dispus corect stabilirea pedepsei acesora reîșeind din sloicitarea procurorului, însă succesorul victimei consideră această pedeapsă prea blîndă, din care considerente inculpaților, reținînd prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, urmează a le fi redusă pedeapsa cu 1/3 din pedeapsa închisorii de 30 de ani;

- succesorul părții vătămate N.Crăciun, care a solicitat casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei și acțiunii civile, considerînd că pedeapsa aplicată inculpaților pentru fapta comisă este una prea blîndă, urmînd a le fi aplicată una mai aspră, cu admiterea integrală a pretențiilor de ordin material și moral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 mai 2015, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de procuror și succesorul părții vătămate.

Instanța de apel a conchis că, la stabilirea pedepsei inculpaților, prima instanță a ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvîrșite, de persoana acestora, care la locul de trai se caracterizează nesatisfăcător, că la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află, de rezonanța socială a crimei comise de ei, care se califică ca excepțional de gravă, de circumstanțele atenuante - recunoașterea vinei și căința sinceră de cele comise, că au solicitat examinarea cauzei pe probele administrate la urmărirea penală, astfel că aceasta corespunde faptei comise de S.Stratan și A.Fialcovschi, fiind respectate întocmai prevederile art.7, 61, 75, 85 Cod penal și cele ale art.364/1 alin.(8) Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel a respins argumentele succesorului părții vătămate cu privire la admiterea pretențiilor de ordin material și moral, considerînd corectă concluzia primei instanțe în partea dată, care a admis acțiunea civilă în principiu, lăsînd-o spre examinare în ordinea procedurii civile, deoarece succesorul părții vătămate a înaintat acțiunea civilă împotriva lui S.Stratan, A.Fialcovschi, cît și în privința persoanei a cărei cauză penală a fost disjunsă, iar faptul dat nu îngrădește drepturile acesteia de a înainta acțiune în ordinea civilă pentru recuperarea prejudiciului material și moral.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești a declarat recurs ordinar succesorul părții vătămate care, fără a invoca vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora, considerînd că pedeapsa aplicată inculpaților este prea blîndă, iar acțiunea civilă incorect a fost lăsată spre examinare în ordinea procedurii civile, din vina procurorului, care a disjuns cauza în privința lui B.Burlacu și nu a calificat corect acțiunile inculpaților, fără a ține cont de suferințele sale psihice în urma decesului soțului său, avînt la întreținere doi copii.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 08 decembrie 2015, a fost admis recursul ordinar, casată parțial decizia instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei și laturii civile, dispunîndu-se rejudecarea cauzei în această parte de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată. În rest decizia atacată a fost menținută.

Colegiul penal a constatat că instanța de apel greșit și pripit a respins ca nefondat apelul succesorului părții vătămate și s-a pronunțat superficial asupra motivelor invocate de apelant, prin care ultima a contestat sentința în latura stabilirii pedepsei și acțiunii civile.

În latura acțiunii civile instanța de recurs a menționat că este incorectă concluzia instanței de apel care a respins în partea dată argumentul apelantei, pe motiv că ultima a înaintat acțiunea civilă și față de V.Burlacu în privința căruia cauza penală a fost disjunsă, deoarece printr-o astfel de constatare, instanța obligă succesorul părții vătămate să aștepte soluționarea cauzei penale în privința acestuia, pentru ca să poată depune ulterior o acțiune civilă în instanța de judecată împotriva inculpaților, prin ce i se îngrădește dreptul de a-i fi reparate prejudiciile survenite în urma săvîrșirii infracțiunii într-un termen cît mai restrîns, ce în consecință îi provoacă și mai multe prejudicii materiale și morale.

De asemenea, Colegiul penal a conchis că și în latura stabilirii pedepsei inculpaților, instanța de apel la individualizarea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art.61, 75 Cod de procedură penală, de gravitatea infracțiunii săvîrșite - omorul unei persoane cu premeditare, din interes material, comis de două persoane și cu o deosebită cruzime, sancțiunea căreia prevede pedeapsa maximă sub formă de detențiune pe viață, făcînd parte din categoria celor excepțional de grave, considerînd că, deși cauza a fost examinată în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa stabilită inculpaților este prea blîndă.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, au fost admise apelurile declarate de procuror și succesorul părții vătămate N.Crăciun, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Fialcovschi Alexandru recunoscut vinovat în baza art.145 alin.(2) lit.a), b), i), j) Cod penal, cu aplicarea art.364¹ Cod de procedură penală, i s-a

stabilit pedeapsa de 30 de ani închisoare, în penitenciar de tip închis și lui Stratan Serghei recunoscut vinovat în baza art.145 alin.(2) lit.a), b), i), j) Cod penal, cu aplicarea art.364¹ Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa de 30 de ani închisoare, iar în temeiul art.85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată lui Stratan Serghei i-a fost adăugată partea neexecutată a pedepsei fixate prin sentința Judecătorei Teleneshti din 03 ianuarie 2014, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 31 ani închisoare, în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la S.Stratan și A.Fialcovschi în folosul lui N.Crăciun, prejudiciul moral în sumă de câte 100000 lei, de la fiecare, și în mod solidar prejudiciul material în sumă de 36000 lei, urmînd ca restul sumelor pretinse de despăgubiri materiale să fie soluționate în ordinea procedurii civile.

În motivarea soluției date instanța de apel, deliberînd asupra pedepsei penale și reținînd pct.21 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 24.12.2012, cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvîrșite prin omor, pct.31 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.13 din 16.12.2013, cu privire la aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, precum și dispozițiile art.76, 78 Cod penal, a conchis că pedeapsa stabilită de prima instanță inculpaților este prea blîndă în raport cu circumstanțele cauzei și gravitatea faptei comise care, potrivit art.16 Cod penal, face parte din categoria celor excepțional de grave, că infrațiunea a fost comisă din interes material, cu o deosebită cruzime, ce i-a cauzat victimei suferințe deosebite pînă la survenirea decesului.

Prin urmare, instanța, luînd în considerație aceste circumstanțe, precum și modul în care au acționat inculpații, multitudinea vătămarilor corporale aplicate victimei, strangularea acestuia, a conchis că acțiunile inculpaților denotă caracterul excesiv de periculos al acestora pentru societate, din care motiv a ajuns la concluzia că termenul de pedeapsă stabilit de prima instanță nu-și va realiza scopul restabilirii echității sociale în raport cu opinia societății față de fapta comisă, care fiind o măsură de constrîngere statală, urmează a fi îndreptată spre restabilirea unui echilibru dintre fapta produsă și restricțiile impuse de lege în vederea sancționării celui vinovat, așa că inculpații merită fiecare pedeapsa detențiunii pe viață, dar în temeiul art.364/1 alin.(8) Cod de procedură penală, li se va stabili pedeapsa închisorii de câte 30 de ani, pentru fiecare, iar lui S.Stratan, potrivit art.85 Cod penal, i se va cumula pedeapsa penală precedentă, fiindu-i aplicată pedeapsa definitivă de 31 de ani închisoare.

La fel, instanța de apel, reținînd prevederile art.219, 220, 221, 225 Cod de procedură penală, cît și dispozițiile art.1398 alin.(1), 1423 alin.(1) Cod civil, a considerat că este justificată parțial acțiunea civilă a succesorului părții vătămate, atît în partea prejudiciului material, cît și moral, astfel că, reieșind din faptul că conform învinuirii suma despăgubirilor materiale a fost înaintată în mărime de 36000 lei, aceasta urmează a fi încasată de la inculpați în beneficiul ultimei, iar suma cheltuielilor neprobate se va admite în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

De asemenea, instanța de apel, reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor fizice cauzate nemijlocit victimei prin acțiunile criminale ale infractorilor, cît și suferințele membrilor familiei acestuia, de gradul de vinovăție al inculpaților și comportamentul manifestat de ei ulterior faptelor comise, nerealizarea a careva măsuri

în vederea recuperării daunei materiale, fapt prin care provoacă în continuare suferințe psihice familiei decedatului, a conchis că suma întru despăgubirea prejudiciului moral în mărime de câte 100.000 lei, de la fiecare inculpat, va fi una justificată.

8. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- procurorul care, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acesteia, în partea condamnării lui S.Stratan în baza art.145 alin.(2) lit.a), b), i), j) Cod penal la 31 de ani închisoare, cu aplicarea prevederilor art.85 Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 30 de ani închisoare, deoarece la caz instanța nu a respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei, din care motiv a dispus o pedeapsă definitivă ce nu corespunde legislației în vigoare, fiindcă în cazul când instanța ajunge la concluzia de a aplica inculpatului pedeapsa cu detențiune pe viață, cu aplicarea art.364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa definitivă cu aplicarea prevederilor art.85 Cod penal nu poate depăși 30 de ani închisoare;

- avocatul S.Brînză în numele inculpatului S.Stratan și inculpatul care, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța de apel nemotivat a stabilit inculpatului cea mai aspră pedeapsă, cu detențiune pe viață, ingnorînd prevederile art.7, 75, 76 Cod penal, fiindcă la caz nu au fost stabilite careva circumstanțe agravante, ci doar atenuante - recunoașterea vinei, căința sinceră, contribuirea activă la aflarea adevărului, anterior nu a comis infracțiuni similare, precum și persoana inculpatului, care este de o vîrstă tînă, circumstanțe care în cumul duc la concluzia că pedeapsa aplicată lui S.Stratan este inechitabilă și extrem de aspră, fiind posibilă, prin prisma art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, de a i se reduce cu 1/3 din limita maximă a pedepsei închisorii prevăzută pentru infracțiunea respectivă; - partea acuzării neîntemeiat, în instanța de apel inițial a susținut poziția procurorului, ca ulterior să-și modifice cerințele fără a motiva de ce în privința inculpatului urmează a fi aplicată o pedeapsă mai aspră; - instanța stabilindu-i pedeapsa definitivă lui S.Stratan de 31 ani, în temeiul art.85 Cod penal, nu a ținut cont de prevederile acestei norme, din care rezultă că pedeapsa definitivă nu putea fi mai mare de 30 de ani închisoare; - instanța de apel, soluționînd acțiunea civilă înaintată de succesul părții vătămate și dispunînd admiterea acesteia atît în partea despăgubirilor materiale, cît și morale, nu a ținut cont că pe dosarul penal pornit pe indicii infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(5) Cod penal, la fel a fost admisă acțiunea civilă și încasată în mod solidar de la inculpați pentru aceeași faptă, același prejudiciu material; - nu s-a reținut de instanță că telefonul, cît și pistolul au fost restituite succesului părții vătămate, iar prejudiciul material în sumă de 10000 lei pentru repararea automobilului nu a fost confirmat prin probe pertinente și concludente; - cauza penală a fost pornită în privința la trei persoane, în privința unuia aceasta a fost disjunsă, iar acțiunea civilă a fost admisă numai în privința lui S.Stratan și A.Fialcovschi în mod solidar în sumă de 36000 lei, ceea ce nu este echitabil, de rînd ce succesul părții vătămate a înaintat acțiunea civilă împotriva tuturor inculpaților, fără a-și concretiza pretențiile;

- avocatul T.Kovaliov în numele inculpatului S.Stratan care, fără a invoca vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței, care la individualizarea pedepsei a ținut cont de toate circumstanțele cauzei aplicîndu-i lui A.Stratan o pedeapsă echitabilă pentru comiterea

infrațiunii incriminate, pe cînd instanța de apel neîntemeiat s-a condus de solicitarea procurorului, care nemotivat și-a modificat cerințele, solicitînd ca inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa cu detențiune pe viață, pe cînd potrivit apelului declarat, procurorul a solicitat pedeapsa de 20 de ani închisoare, așa că careva argumente întru agravarea pedepsei penale de către partea acuzării și succesoriului părții vătămate nu au fost prezentate, iar acțiunea civilă urma a fi admisă în principiu, fiindcă succesoriul părții vătămate nu a prezentat probe întru stabilirea cuantumului despăgubirilor, astfel fiind necesară administrarea de noi probe;

- avocatul R.Palade în numele inculpatului A.Fialcovschi care, invocînd prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, argumentînd că pedeapsa stabilită este prea aspră, iar instanța aplicînd cea mai dură pedeapsă nu și-a motivat concluzia, care au fost acele motive ce au dus la stabilirea acesteia, deoarece circumstanțele reținute de instanță au fost luate în considerație și de prima instanță, care corect i-a stabilit inculpatului pedeapsa de 13 ani închisoare, care este una echitabilă faptei comise; instanța dispunînd admiterea acțiunii civile înaintate de succesoriul părții vătămate, nu a ținut cont de faptul că aceeași persoană pe o altă cauză penală, care este în legătură cu cauza nominalizată, la fel a mai depus o acțiune civilă înaintînd aceleași pretenții, astfel că se va dubla însarea pretențiilor de ordin material, iar prejudiciul moral dispus spre încasare este exagerat și nemotivat;

- inculpatul A.Fialcovschi care, fără a invoca vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, considerînd că instanța de apel i-a aplicat o pedeapsă prea aspră, fără a ține seama că dînsul a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și pedeapsa urma a-i fi aplicată cu respectarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, și că neîntemeiat s-a dispus admiterea acțiunii civile înaintate de succesoriul părții vătămate, căreia i s-au restituit toate bunurile și aceasta de fapt pe cauză nu este parte vătămată.

9. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Colegiul penal constată că autorii recursurilor - avocații R.Palade, T.Kovaliov, S.Brînză, inculpații S.Stratan și A.Fialcovschi, au invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, criticînd soluția instanței de apel prin prisma greșitei individualizări a pedepsei, considerînd-o prea aspră, reieșind din cumulul circumstanțelor atenuante pe care le-a reținut instanța și lipsa celor agravante în privința inculpaților. Iar procurorul, avocatul S.Brînză în numele inculpatului S.Stratan și inculpatul, și pe motiv că instanța de apel stabilindu-i pedeapsa definitivă acestuia din urmă, prin cumul de sentințe, nu a ținut cont de prevederile art.85 alin.(1) Cod penal, și a aplicat o pedeapsă ce depășește termenul maxim al închisorii care putea fi stabilit de 30 de ani.

Analizînd decizia recurată sub aspectul dat, Colegiul penal constată că, instanța de apel, prin admiterea apelurilor declarate de procuror și succesoriul părții vătămate cu casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri în partea stabilirii măsurii de pedeapsă lui S.Stratan și A.Fialcovschi, prin care a ajuns la concluzia că este necesar de a le aplica cea mai severă pedeapsă sub formă de detențiune pe viață, iar

conducându-se de dispozițiile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, le-a redus pedeapsa aplicând acestora a câte 30 de ani închisoare, la soluționarea cauzei nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.61, 75, 76 și 78 Cod penal.

La fel, nu a ținut cont instanța nici de dispozițiile art.85 alin.(1), 70 Cod penal, potrivit cărora dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. În acest caz, pedeapsa definitivă nu poate depăși termenul de 30 de ani de închisoare, iar în privința persoanelor care nu au atins vârsta de 18 ani - termenul de 15 ani.

Astfel, stabilindu-i lui S.Stratan pedeapsa definitivă de 31 de ani închisoare, instanța de apel a depășit termenul maxim al închisorii ca pedeapsă definitivă în cazul unui cumul de sentințe.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, în cauză, instanța de apel nu a individualizat pedeapsa aplicată inculpaților potrivit prevederilor art.61, 75 Cod penal, iar aceasta s-a soldat cu numirea unei pedepse neechitabile, exesiv de dură, ce se consideră eroare de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În acest sens Colegiul penal atestă că, pedeapsa penală se aplică numai de către instanțele judecătorești. Legiitorul stabilește prin lege pedepsele pentru infracțiuni și criteriile de individualizare a lor. Călăuzindu-se de aceste criterii, instanța de judecată, la stabilirea și aplicarea pedepsei infractorului, realizează voința legiitorului, și nu a sa.

Potrivit dispozițiilor art.7, 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune, și când este capabilă să contribuie la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de condamnat, cât și de alte persoane.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76, 77, 78 Cod penal.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește avînd în vedere persoana celui vinovat, iar limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sînt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite, care constă în modul și mijloacele de săvîrșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Reieșind din circumstanțele indicate, instanța de recurs consideră că pedeapsa stabilită lui S.Stratan și A.Fialcovschi de instanța de apel nu corespunde prevederilor art.7, 61, 75, 85 Cod penal, deoarece stabilirea duratei și quantumului pedepsei nu a fost motivată convingător în raport cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și cu pericolozitatea inculpaților, conduita acestora după săvîrșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vîrsta, starea de sănătate, situația familială și socială a acestora.

Pe cînd criteriile stabilirii pedepsei sînt acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Totodată, instanța individualizînd pedeapsa penală, urmează a ține cont și de faptul că pedeapsa penală nu trebuie să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă.

Excluderea pedepsei retributive înseamnă că aceasta nu trebuie privită ca „prețul”, pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă. Norma juridică trebuie să prevadă pedeapsa, care trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei.

Pentru realizarea dreptății, echilibrul trebuie să existe între aceste elemente și consecințele suportate de persoana condamnată, care nu trebuie să sufere o nedreptate, nici victima să nu fie nemulțumită de pedeapsa aplicată făptașului. Prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, se urmărește ca victima și statul să nu urmărească răzbunarea, ce ar genera altă răzbunare, prin încălcarea dreptului vinovatului, ci realizarea dreptății.

Colegiul penal atestă că, chiar dacă activitatea infracțională a inculpaților S.Stratan și A.Fialcovschi are un grad ridicat de pericol social, așa după cum a reținut instanța de apel reieșind din faptul că infracțiunea face parte din categoria celor excepțional de grave, că a fost comisă cu premeditare, din interes material și cu o deosebită cruzime, însă instanța urma să i-a în considerație circumstanțele atenuante prezente în cauză și lipsa celor agravante, împrejurările care circumstanțiază persoana acestora, recunoașterea vinovăției de către ei, căința sinceră în cele comise, aceștia conștientizînd consecințele faptei săvîrșite, vîrsta lor tînă, comportarea sinceră avută în timpul procesului penal, poziția procesuală, precum și acțiunile întreprinse de fiecare inculpat la comiterea infracțiunii, iar în privința lui A.Fialcovschi și lipsa altor încălcări ale legii penale, de unde se poate trage concluzia că fapta penală pentru care au fost condamnați inculpații este un incident izolat în viața lor.

Mai mult, instanța de recurs reține că gravitatea infracțiunii este determinată de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei, care trebuie examinată aprofundat și corespunzător tuturor elementelor interne, specifice faptei și făptuitorului, astfel că constatarea instanței că inculpații au acționat cu bestialitate ce se caracterizează prin multitudinea vătămarilor corporale aplicate victimei, nu reprezintă neapărat un motiv josnic, nu întotdeauna poate fi considerată expresie a cruzimii deosebite, fiindcă

acestea s-au circumscris laturii obiective specifice comiterii infracțiunii de care inculpații au fost recunoscuți vinovați.

Reținând cele menționate *supra*, Colegiul penal consideră că pedeapsa detențiunii pe viață, redusă pînă la 30 de ani, în temeiul art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, nu poate fi justificată, nefiind respectat principiul proporționalității sancțiunii, de rînd ce norma penală de care au fost recunoscuți vinovați inculpații, pe lîngă pedeapsa detențiunii pe viață, care este cea mai aspră, mai prevede și pedeapsa închisorii de la 15 la 20 de ani.

Prin urmare, Colegiul penal, reținînd cele sus menționate, și totodată faptul că infracțiunea săvîrșită de inculpați a fost comisă cu o deosebită cruzime, deoarece decesul victimei a survenit în urma asfixiei mecanice prin strangulare, fiind una excepțional de gravă, împrejurare care, coroborată cu restul circumstanțelor pe caz, demonstrează că resocializarea inculpaților pozitivă pe viitor nu va fi posibilă decît prin aplicarea unei pedepse ferme, care să fie în deplin acord cu fapta comisă, numai nu cu detențiune pe viață, dar cu închisoare.

Colegiul penal constată că cauza a fost examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală.

Conform prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, în cazul în care inculpatul a recunoscut săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, inculpatul beneficiază de o reducere cu 1/3 a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoarea.

Sancțiunea art.145 alin.(2) lit.a), b), i), j) Cod penal, pentru care sînt declarați vinovați S.Stratan și A.Fialcovschi prevede o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de la 15 la 20 de ani închisoare, sau detențiune pe viață, astfel că la stabilirea pedepsei cu închisoarea, pedeapsa se va reduce cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilind noi limite care se cuprind între 10 ani și 13 ani și 4 luni închisoare.

Prin urmare, Colegiul penal conchide de a le stabili inculpaților S.Stratan și A.Fialcovschi pentru fapta comisă pedeapsa închisorii la limita maximă de 13 ani și 4 luni, care este în măsură să asigure atingerea scopului educativ-preventiv al acestei sancțiuni, corijarea și reeducarea inculpaților, prevenirea de comiterea unor noi infracțiuni din partea acestora și a altor persoane, reținînd toate circumstanțele atenuante prezente în cauză și lipsa celor agravante, recunoașterea vinovăției de către ei, căința sinceră în cele comise, comportarea sinceră avută în timpul procesului penal, persoana acestora, care au săvîrșit infracțiunea la vîrsta de 19-20 de ani și, conform Legii nr.279 din 11.02.1999 cu privire la tineret, sînt considerate persoane tinere, iar în privința lui A.Fialcovschi și lipsa altor încălcări ale legii penale, inclusiv, reieșind și din faptul că pedeapsa mai mare de 10 ani închisoare se consideră o pedeapsă privativă de libertate pe termen lung, aplicată pentru infracțiunile ce reprezintă pericol social grav și deosebit de grav. Totodată, la aplicarea pedepsei inculpatului S.Stratan se vor aplica și prevederile art.85 Cod penal, fiindu-i cumulată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin sentința anterioară.

Cu referire la argumentele recurenților, care nu sînt de acord cu suma despăgubirilor materiale și morale dispuse spre încasare în folosul succesorului părții

vătămate, Colegiul penal le va respinge ca neîntemeiate, deoarece conform jurisprudenței interne și a Curții Europene a Drepturilor Omului, partea civilă poate obține rambursarea prejudiciului material în măsură în care s-a stabilit realitatea acestuia și caracterul rezonabil al cuantumului.

Prin actele anexate la dosar a fost dovedit prejudiciu material cauzat succesorului părții vătămate, în sumă de 36000 lei, reprezentând cheltuielile documentate, legate de înmormântarea și transportarea victimei, masa de pomenire, serviciile funerare, cheltuielile legate de repararea automobilului.

În prezenta speță, s-a dovedit mai presus de orice dubiu că succesorul părții vătămate a suferit o traumă psihică de excepție, determinată de fapta săvârșită de inculpați - moartea soțului, astfel că daunele morale în cuantum de câte 100.000 lei, dispuse spre încasare de la fiecare inculpat de instanța de apel, va prezenta o compensare a prejudiciului activ cauzat acesteia, de care victima era legată printr-o relație afectiv, de natură familială.

Mai mult, la caz, merge vorba de repararea unui prejudiciu de afecțiune, prejudiciu care se repară de persoana culpabilă, sens în care, s-a dispus prin rezoluția Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei nr.75 adoptată la 14.03.1965, în materia prejudiciului corporal, care stabilește expres că, „în caz de deces” repararea pentru prejudiciu de afecțiune trebuie acordată părinților, soției și copiilor victimei, pentru că doar aceste persoane au avut legături de afecțiune strânse cu victima, iar despăgubirea morală anume are scopul de a alina suferința pricinuită, prin moartea victimei.

Astfel, Colegiul penal, apreciază că soluția pronunțată de instanța de apel în latura civilă este corespunzătoare principiilor răspunderii civile delectuale stabilite prin dreptul intern și exigențelor art.3 din Protocolul 7 al CEDO.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs admite recursul, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal consideră că recursurile declarate în cauză urmează a fi admise, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri.

10. În conformitate cu prevederile art.364¹ alin.(8), 434 și 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Formusații Andrei, de avocatul Palade Rodica în numele inculpatului Fialcovschi Alexandru și inculpat, de avocații Brînză Snejana și Kovaliov Timur în numele inculpatului Stratan Serghei și inculpat, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, în partea stabilirii pedepsei lui Fialcovschi Alexandru și Stratan Serghei, rejudecă cauza și pronunță în această parte o nouă hotărâre, după cum urmează:

Fialcovschi Alexandru se consideră condamnat în baza art.145 alin.(2) lit.a), b), i), j) Cod penal la 13 (treisprezece) ani și 4 (patru) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Stratan Serghei se consideră condamnat în baza art.145 alin.(2) lit.a), b), i), j) Cod penal la 13 (treisprezece) ani și 4 (patru) luni închisoare.

În temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, la pedeapsa aplicată i se adaugă parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin sentința Judecătorei Telenești din 03 ianuarie 2014, stabilindu-i lui Stratan Serghei pedeapsa definitivă de 14 (paisprezece) ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei lui Fialcovschi Alexandru și Stratan Serghei se calculează din 28 iunie 2016, cu deducerea perioadei aflării lor sub arest și a pedepsei executate de ei de la 14 ianuarie 2014 până la 28 iunie 2016, inclusiv.

Celelalte dispoziții ale hotărîrii atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată integral la 05 august 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun